

Sisällys

Korvenkiron elämäntyö 11

1. Pappilan poika 19

Suuren suvun jälkeläinen 19

Oulun koulussa 23

Romantikko sotaväessä 28

2. Nuoren Ilmarin kärsimykset 39

Proosasta runouteen 39

Romanssi Venäjällä, opinnot päätökseen 43

Auskultantin päiväkirja 48

Margareeta ja runoilijan sieluntuskat 57

Kärsimysten juuret ja Eino Leino 71

Isänmaalliset laulut 76

3. Moskovan maisterin aatteet ja ihanteet 81

Arvid Järnefeltin opissa 81

Stipendiaattina Krimillä ja Moskovassa 84

Matka Kaukasiaan 93

Oopperan lumoissa, kirje Tolstoille 99

4. Kirkkoa ja kaikkia vastaan 107

- Lisää oppia Tolstoilta 107
- Oikea nainen löytyy 111
- Siviiliavioliiton satamaan 113
- Uskonpuhdistajan vuorisaarna 120
- Kapinoitsija villitsee kansaa 123
- Oliko Kianto anarkisti? 127
- Pyhä viha ristitulessa 131
- Pyhä rakkaus ja perhetragedia 136
- Avioliiton koko kurimus 142
- Vapaauskoisen teesit 146
- Jumalanpilkkasyte raukeaa 155

5. Kansankuvaaja astuu esiin 159

- Sivullinen vaalitarkkailija 159
- Köyhää kansaa tutkimaan 161
- Korpiloukon väki ja agitaattori Puntarpää 168
- Petetty kansa ja karhu 174
- ”Tekijä tuntee tyystin väkensä” 178
- Kirja moneen käyttöön 182

6. Turjanlinnan isännäksi 187

- Katse Leppikantaan 187
- Oma talo kohoaa 190
- Metsätalous tehostuu 193
- Metsäherraa herjaamassa 195
- Herja herättää keskustelun 199
- Professorit puuttuvat peliin 203
- Turjanlinnan satuilija 206

7. Kiertävä kirjailija 213

- Vienan matkaaja 213
- Nälkämaan laulu 217
- Poroajeluilla ja Ahon Juhaa arvostelemassa 220
- Vienan virroilta, Kalevalan kankahilta 223
- Kotimaan kirjallinen kiertue 230

8. Kahden naisen loukussa 235

- Rahapulaa ja kustannussopimuksia 235
- Kotiopettajatar tulee Turjanlinnaan 239
- Miehen taistelu naisistaan 242
- Naisten vapauttaja 249

9. Sotakenttien juhlarunoilija 255

- Hallan jääkärit 255
- Aarni Suursalon sotaretki 261
- Sotarunojen voitonkumu 266
- Suursalon sotaretki jatkuu 269
- Sodan julma todellisuus 273
- Sodan jälkikuva 276

10. Kirjailija kiipelissä 285

- Vienan vapautustoiveet murtuvat 285
- Asuinpaikasta ja vaimosta toiseen 290
- Raha- ja kustantajapulassa 299

11. Ryysyrannan Jooseppi 307

- Paluu kansankuvaukseen 307
- Joosepin tie kurjuudesta kunniaan 310

”Kyllä se meidät häpäisi toiseen ja kolmanteen polveen” 323

Voiko kurjuutta kuvata huumorilla? 327

Kansankuvauksen käyttövoima 331

12. Matkoilla kaiken aikaa 337

Veljesvoimin kohtuuden puolesta 337

Retkillä rajan pinnassa 342

Maailman kyliin 345

Karjalan kuokkavieraat 349

Uusi emännöitsijä ja kolme entistä 354

Kirjailijakiertueella Virossa 357

13. Turjanlinnan päiväkirja 361

Kirjailijaelämän katkeruus 361

Päiväkirjan parahduksia 363

Patruunan tytär ja Vanha postineiti 368

Romahduksen partaalla 377

Uusia rakkauksia 381

Lopun aavistuksia, toivon vireitä 387

14. Kohtalokas sikarilaatikko 391

Sota syttyy 391

Sekava pako Suomussalmelta 398

Turjanlinnan tuho 401

Syytettynä sotapetoksesta 404

Tuomio ja armahdus 412

Syyllisen etsintä 414

15. Paluu raunioille 421

Vapaa ja koditon 421

Sotatorvi törähtää jälleen 423

Menetyksiä ja jälleenrakennusta 426

Kiistakirjailija palaa julkisuuteen 430

Uusikin Turjanlinna palaa 439

Lisää sihteerisekoilua 441

Hidasta elpymistä 449

16. Iki-Kiannon pitkä ilta 455

Vakituinen asunto löytyy 455

Viimeinen avioliitto 459

Muistelija ja kulttuurirekvisiitta 463

Kirjallista kirjavaa 468

Lisää tuomioita toisten romaaneista 473

Viimeiset vuodet 479

Siunaus Helsingissä, hautaus Niettussaareen 484

Viitteet 490

Lähteet 507

Henkilöhakemisto 517